

Отже, повстання тайпінів змогло досягти великих успіхів та мати вагомі історичні наслідки через якісну ідеологічну пропаганду та дисципліну. Ідеї повстанців, методи їхньої боротьби та економічної політики застосовувалися революційними рухами навіть в ХХ ст.

Список використаної літератури

1. Shih V. The Taiping Ideology: Its Sources, Interpretations, and Influences / V. Shih. – Washington: UBC Press, 1967. – 440 с.
2. Michael F. Taiping rebellion. History and documents / F. Michael. – Seattle, 1966. – 244 с.
3. Проценко В. Феномен тайпінського повстання, як особлива форма боротьби з колоніальною владою / В. Проценко // Збірник тез наукових доповідей (Бердянський університет). – Бердянськ, 2017. – С. 31–34.
4. Ростунова И. С. Теоретические основы идеологии тайпинов / И. С. Ростунова // Синергия Наук. – № 13. – 2017. – С. 698–706.
5. Позднеев Д. Восстание тайпинов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://warspot.ru/5752-vosstanie-taipinov-mladshiy-brat-hrista-protiv-konfutsiya>
6. Муллабаева Р. Р. Движение тайпинов в Китае: крестьянская война или восстание / Р. Р. Муллабаева. – М., 2018. – 144 с.

Науковий керівник: к.і.н, доцент Іржавська А. П.

Попов М. М.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ВПЛИВ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА СТАТЕВІ СТОСУНКИ У СЕРЕДНЬОВІЧЧІ

Наприкінці Х ст. розпуста та моральний занепад остаточно підкосив авторитет римської церкви. Велику роль в цьому відіграв папа Іоанн XII, який став понтифіком у 18 років, та за вісім років правління зумів обезчестити своє звання. Іоанн XII користувався послугами повій, гвалтував жінок, займався інцестом та вів розгульний спосіб життя. Він помер у 964 р. від руки чоловіка, який помстився йому за позбавлення честі дружини [1, 117].

Іоанн XII був лише уособленням, просяклої аморальністю, церкви. Потрібні були системні зміни, які би захопили не лише релігійне, але й світське життя, а також змогли би підвищити авторитет християнства. Такі перетворення були виражені у кльонійській реформі (кінець Х – початок ХІ ст.), яка розпочала морально-етичну трансформацію католицької церкви. У першу чергу зміни торкнулися монастирів.

У їх стінах вводилися суворі норми (устав святого Бенедикта) та заборони на статеві стосунки. Вперше була офіційно недозволена содомія, а дотримання celibату стало обов'язковим. Незалежність монастирів зменшувала вплив світської влади на церкву та посилювала її моральність.

Не дивно, що кльонійська реформа стала поштовхом до ще більш рішучіших змін. Відновлення авторитету церкви в очах простого населення та дворянства призвело до того, що реформуванням зацікавився папа Григорій VII. Він вирішив поєднати світське життя з духовним та забезпечити церкві абсолютну першість у суспільстві [2, 174].

По-перше, григоріанські реформи вплинули на сімейне життя. Григорій VII домігся того, щоб шлюб укладався виключно у церквах. А через сто років, у 1184 р. шлюб був вже визнаний таїнством. Таким чином, традиція ходіння на весілля до церкви за благословенням, стала примусовою, та перетворилася, власне, на традицію вінчання. Подружжя не могло бути визнане дійсним, якщо на те не було санкції церкви. Відповідно церковному розпорядженню підлягало й питання розлучень, яке надавало римській курії безмежну владу. Визнання та невизнання шлюбу ставило під сумнів законність дітей, а відповідно й порушували статус багатьох європейських монархів.

Розлучення, увійшовши у юрисдикцію церкви, отримало цілий ряд обмежень та особливостей. Церква, попри заповіді Ісуса Христа, не вважало шлюбну зраду (особливо чоловічу) законодавчим та етичним приводом до розлучення. На думку середньовічної догматики, головна мета шлюбу – народження дітей, а зрада не могла завадити цій меті.

Відповідно, єдиною законною підставою для розірвання шлюбу була нездатність чоловіка чи жінки зачати дитину. Втім, ця особливість стала причиною безлічі спекуляцій [3, 65].

Жінка мала право розвестися з чоловіком лише у випадку доказу його імпотенції. У судових та церковних справах XI – XIII ст. зустрічається звичай, за яким дружина приводила до хати священника та кількох спостерігачів, які мали засвідчити, що чоловік не здатен зачати дитину.

Якщо ж чоловік не бажав розвизати шлюб, існувала практика «сусідського» зачаття. У цьому випадку, жінка виводила чоловіка в центр села, де публічно оголошувала, що він не може зачати дитину, а також просила «допомогти» сусідів. Після народження від сторонньої особи дитини, чоловік був вимушений визнати її своїм спадкоємцем [4, 69].

Церква почала контролювати й сам статевий акт. Була розроблена ціла «система гріховності», яка обґрунтовувалася рівнем розпусти. Церква визнавала лише одну позу (місіонерську), усі інші перебували або у забороні, або у «ступенях розпущеності» (у порядку зростання: на боку, стоячи, сидячи, ззаду). Анальний та оральний секс були суворо заборонені, оскільки не призводили до народження дітей та були пов'язані з ритуальною нечистотою.

За порушення церковних правил, на людину накладалася епитимія – покарання, що полягало у тривалому «служінні» церкві та покаянні. Ступінь та жорстокість покарання залежала від «гріха». Нестандартні позиції каралися «служінням» церкві протягом кількох місяців, а оральний та анальний секс – кількома роками спокутування.

Була стандартизована й система «днів утіх». Займатися сексом заборонялося у четвер, п'ятницю та неділю, а також у найвизначніші свята (Великдень, Різдво, Богоявлення, Вознесіння, й інші 26 празників). У народні маси проникали переконання у тому, що діти зачаті у ці дні народжуватимуться покручами чи мертвими. Під найсуворішу заборону потрапляли й статеві акти під час менструації. За підрахунками, днів у які можна було повноцінно вести статеве життя нараховувалося не більше 120 – 150 на рік [5, 62].

По-друге, церква почала закликати населення до дотримання непорочності до шлюбу. Ключійська реформа передбачала заборону священникам мати сім'ї, а також мати побічні статеві стосунки. Целібат став ідеалом християнського життя. Сексуальне утримання ґрунтувалося на тому, що людина витрачає забагато енергії та думок на «любовні утіхи», до того ж може заразитися венеричними хворобами. Тому церква, стаючи на охороні цноти, намагалася вплинути на морально-етичні проблеми суспільства, і вирішити їх шляхом поступальних обмежень та заборон. Непересічну роль у цьому відігравав наростаючий культ Діви Марії, яка була ідеалом непорочності, «душевної та тілесної» чистоти

За підтримки церкви у населення зростала повага до цнотливих дівчат. Вони перетворювалися на недосяжний ідеал. У цій ситуації проявлялася подвійність середньовічної моралі. Якщо дівчина вела благочинний спосіб життя – її всіляко намагалися спокусити. Як тільки вона спокушалася, то ставала об'єктом суспільного цькування та приниження. До такої дівчини могли ставитися як до жінки «легкої поведінки». Подібні ситуації простежуються у безлічі ранньосередньовічних творів [3, 198].

По-третє, григоріанські реформи вплинули не тільки на гетеросексуальні стосунки. Католицька церква позбулася терпимого ставлення до гомосексуалізму. Розуміння «содомії» у X – XI ст. збіглося з сексуальними відносинами між людьми однієї статі. Втім, засудження гомосексуалізму виключно в сторону чоловіків продовжилося. Жіночий гомосексуалізм не був об'єктом гонінь, оскільки не ніс у собі різкої небезпеки для церкви.

Оскільки основою церковного механізму були саме чоловіки, відповідно й сексуальні відносини між ними вводили розлад у дисципліну. Покарання за содомію набувало більш жорстоких рис. Якщо наприкінці X на початку XI ст. епитимія зводилася до тілесних покарань, то вже з XII ст. простежуються публічні страти гомосексуалів. Ключійська та григоріанська реформи кардинально змінили ставлення до представників нетрадиційної орієнтації. Гомосексуалізм поступово перетворювався з приватної сфери життя у публічну, а з публічного осудження – до світського покарання [2, 63].

Під церковний осуд потрапляли й групові сексуальні практики. Наприклад, німецький імператор Генріх IV ледь не позбувся корони, оскільки про нього ширилися чутки, що він вчиняє оргії та примушує у них брати участь свою дружину – Євпраксію Всеволодівну [1, 197].

Церковна нетерпимість до сексу та його проявів підсилювалася й діяльністю єретичних організацій, які влаштовували «чорні меси» (у переважній кількості – оргії) та будували своє вчення на «сексуальній енергії». Прояви такого роду єресі посилювало ненависть «ревнителів віри» до усього, що було пов'язане з «любовними втіхами» [5, 68].

Отже, наприкінці X ст. на початку XI ст. в римській церкві розпочалися стрімкі перетворення, які орієнтувалися на очищення її від «гріха» та посилення авторитету у суспільстві. Ключіський рух за встановлення порядку у монастирях, переріс у масштабні Григоріанські реформи, які значно вплинули на статеві стосунки, оскільки орієнтувалися на їхнє впорядкування та покращення морально-етичного рівня суспільства. Григоріанська реформа змінила ставлення до шлюбу, сексу, цнотливості, гомосексуалізму та сексуальні девіації.

Список використаної літератури

1. Brewer D. S. Sexual culture in the Literature of Medieval Britain / D. S. Brewer. – Cambridge, 2014. – 183 с.
2. Brundage J. Law, sex and Christian society in Medieval Europe / J. Brundage. – Лондон, 1990. – 635 с.
3. Корбен А. История тела в 3- томах. Том 1. От Ренессанса до эпохи Просвещения / А. Корбен. – М.: АСТ, 2010. – 345 с.
4. Ле Гофф Ж. История тела в Средние века / Ж. Ле Гофф, Н. Трюон. – М., 2008. – 192 с.
5. Найчук А. В. Вплив християнських догматів на соціально-політичне життя середньовіччя / А. В. Найчук // Політичний вісник. – Вип. 57. – С. 62–72.

Науковий керівник: к.і.н, доцент Лисиця Л. Г.

Попов М. М.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ОЗБРОЄННЯ ТА ОБМУНДИРУВАННЯ ГРЕНАДЕРІВ ІМПЕРАТОРСЬКОЇ ГВАРДІЇ

Піші гренадери, яких Бонапарт називав «старими буркотунами» були найкращими солдатами та гордістю гвардії. Гренадери пройшли всю Європу від Іспанії до Росії. Навіть їхня присутність вселяла у французьку армію стійкість та впевненість у перемозі. Метою цієї статті буде висвітлення особливостей озброєння та спорядження наполеонівської старої гвардії.

Обмундирування піших гренадерів мало спільні риси з уніформою лінійних полків французької армії. Звичайно, гвардійці також були підвладні тенденціям військової моди, проте їхні мундири завжди зберігали елегантний та запам'ятовуючий стиль. Піші гренадери пишалися та дорожили своїм мундиром та вдягали парадну форму не тільки на свята, але й під час генеральних битв.

Піші гренадери імператорської старої гвардії зберегли довгі мундири «французького крою», введені королівським регламентом ще в 1786 р. Хоча в 1812 р. регламент Бардена закріпив введення нового мундиру для всіх армійських частин, стара гвардія зберегла «старий стиль». Обмундирування гвардійців відрізнялося не лише старомодний кроєм, характерним для XVIII ст., але й кращою якістю. Окрім цього, гренадери мали запасний мундир, призначений для походів (він не відрізнявся від парадного). У 1807 р. мундир гренадера було оновлено. Фалди стали короче та вужче, зник синій трикутник між червоними відворотами, а білі лацкани стали ширше та коротше [1, 121].

Піхотна напівшабля з характерною гренадерською формою та гравіюванням мала латунний ефес та дерев'яне руків'я, обтягнуте шкірою та проволокою. Довжина не перебільшувала 600 мм. Напівшабля старої гвардії була довшою та дорожче прикрашеною, ніж у лінійних піхотинців. На руків'я зброї навішувався оксамитовий темляк. Піхви виготовляли з дерева, оббите чорною шкірою та з латунною каймою. Навколо леза намотувався шматок тканини, який заважав потраплянню небажаної вологи. Перев'язь напівшаблі виготовлялася з